

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VIII. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1911. február 19.

42. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felcélós szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 kor. Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. Egy hónapra . . . . . 2 kor.

Egyes szám ára helyben 6 fillér.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Nyomda telefonszáma (sürgös esetekben) 932.

KRÓNIKA.

Az állami gépezetnek két legfontosabb tényezője az adó és a tisztviselők. Az elsőt mindenáron bevasalják a polgárokon azok a tisztviselők, akik a legcifrább nyomorúságról tarthatnának szabad előadást. Triesztben most komoly dologra szánták el magukat az állami tisztviselők és alkalmazottak. Nem bírják már a drágaságot, pótlékot nem kapnak, tehát a "fogat-fogért" álláspontra helyezkedtek. Harmincnapja passzív rezisztálnak immár; dolgoznak, de munkájuk milliókkal károsítja meg a városát.

Ezt a harcot is a gyomor politikája idézte elő s csatasorba szólította Trieszt összes állami tisztviselőit, akik hófehér gallérban, keszre vasalt nadrágban és korgó gyomorral már nem tudják tovább elviselni a drágaságot. Bennünket, fiumeiket ez e mozgalom különösen érdekel. Trieszttel a legélénkebb összeköttetésben állunk s úgy tudjuk, hogy Triesztben még mindig olcsóbb a megélhetés mint Fiumében, ahol az állami tisztviselő a kikötői és karsztpótlék dacára sincs oly jól fizetve mint Triesztben.

És míg odaát, az isztriai félsziget metropolisában van Argentínából importált olcsó kávé, tótágast áll minden rend, van hivatal, de Fiuménél az állam gépezetének főszerve, tovább törjük a drágaságot, melynek

„A Tengerpart“ tárcája.

Utcai jelenet.

Ma reggel különös kalandom volt — így kezdte Roger Freneuze — miután székét a falhéhoz toltam... Ugy találod, hogy rossz színben vagyok és csodálkozol ezen, mert tudod, hogy nem olyan könnyen lehet engem kiforgatni nyugalmamból. A mai eset azonban alaposan elővette idegeimet.

A fodrásznál ültem, kevéssel az ebéd előtt. Miközben kiszolgáltak, szórakozottan néztem a kirakaton át az utcára.

Egy keveset esett és néztem az embereket, amint a szomszédos postahivatalba mentek és távoztak. Szemlélődésem közben feltűnt egy szegényesen öltözött ember, sápadt arccal, körkarakállal, mely azonban sokkal fényesebb volt, semhogy valódi lett volna. Az ember mozdulatlanul állott és egy pillanatra le nem vette szemét a postaaajtóról. Először áruhás detektívnek néztem, de kétségbeesett arca meglepett. A fodrász úgy látszik követte tekintetemet, mert megvetve így szólt:

— Ugyebár azt az embert nézi? Itt valami nincs rendben! Ez az ember fél óra előtt itt volt és állszakállt ragasztott fel magának.

— Ah — feleltem csodálkozva.
— Nagyon feldultnak látszott. És mióta ment, nem mozdult arról a helyről, pedig csak. Mit tart erről az emberről?

Miután nem feleltem, folytatta:
— Én azt hiszem, hogy valami féltékeny

fenyegető karjaiból nem tudunk menekülni. A megélhetésért való küzdelem most a dolgozó középosztály intelligenciáját lázította fel. Triesztből indul a harc, s mi nagy érdeklődéssel figyeljük, mire vezet az állami alkalmazott eme kíméletlen harca kenyéradója, az állam ellen.

*

Ezer koronával járul hozzá a város az idegenforgalom emeléséhez. Ezer koronával segítik elő annak a bizottságnak a munkáját, mely farsang utolsó napjain igazi Karnevál-bucsut akar teremteni Fiumében. Idegenek jönnek majd Fiuméba, itt maradnak néhány napig s ebből haszna lesz a városnak. Hiszen sokat lehetne lendíteni Fiume idegenforgalmán, ha éppen eziránt nem tanusítaná a városi tanács a legnagyobb nemtörődőséget. Most alakult éppen egy autobusz társaság, mely a horvát tengerpart legfestőbb helyeire, Martin-schizzára, Drágába, Orehovicára s a többi helyekre viszi majd a kirándulókat. Fiumének is vannak gyönyörű kirándulohelyei: Scurigne, Drenova, Lopazza, Grohovo kies völgyei megérdemlik, hogy gyakrabban keressék fel az üdülni szándékozók. De Fiumében erre nem gondolnak, nem tudják megérteni, ha egy autobusz csak Castuába menne, ez is lendítene valamelyest a város idegenforgalmán. — Itt csak a Dante-tér idegenforgalma jelent valamit. Sürgős-forgás, utasok

férj lehet, aki most arra les, vajjon a felesége elviszi-e a kedvese levelét? Különb, úgy rémlik nekem, hogy már láttam ezt az embert. Mi itt néha nagyon érdekes dolgokat látunk! Agglegény vagyok ugyan, de ha nős ember lennék, ilyen asszonyhistóriák miatt nem keseríteném el az életem: már azért sem, mert az ember úgy sem ér vele semmit. Nem is hinné az ember, milyen megfigyeléseket tehet egy postahivatal előtt. Párisban végül is...

Nem hallgattam meg tovább, hanem fiztettem és mentem. Néhány lépéssel odébb azonban megálltam, miután futólagos pillantást vettem az idegenre. Miért álltam meg? Magam sem tudom. Igaz, szeretem az utcát, sokat kószálok, mindig valami kalandot várok és fanatikusan kutatok idegen titok után. Mikor ezt az embert megpillantottam, szánalmat és barátságot éreztem, mert én is órák hosszat vártam a kapuk előtt...

— Akárcsak én — szólt közbe barátom — de ehhez nem kellett hamis szakál.

— Kétségtelen, hogy nagyon sokan voltak hasonló helyzetben. Ami ezt az embert illeti, úgy különösen érdekelt, noha csak valami banális kalandot vártam. Megálltam tehát egy kávéház terraszán, ahonnan az ismeretlen kényelmesen figyelhettem.

Nem volt ingerült már, csak a szeme villogott. Arca sápadt volt, mint az olyan emberé, ki egy napja már se nem evett, se nem aludt. Lehorgasztott fejjel, kezét vékony felöltője zsebébe dugva figyelte a postaajtót és valahányszor egy nő közeledett, összeresztett.

Amint ott álltam, teljesen hasonló hely-

jönnek-mennek s itt csak addig maradnak, míg nem csenget a hajó, mely őket Fiumétől távolabb fekvő helyekre elviszi, míg a vonat indulása nem közeleg. Azt a mindenütti észlelhető lelkesedést, iparkodást az idegenforgalomért itt nem találjuk fel. Élhetetlen a város és vezetőit nem foglalkoztatja más, mint az örökös politikázás, amelylyel Fiume sohasem fog idegenforgalmat elérni. A sült galamb meséjében ne higgyen a városi tanács. A sült galamb létezik, csak okosan kell megfogni, hogy aztán a miénk legyen.

A fogyasztási adó és a drágaság.

II.

A fogyasztási adók folytonos növekedése utját állják a nép egészséges táplálkozásának, különösen akkor, ha fogyasztási adók nem alkalmazkodnak az ipar és kereskedelem tényleges állapotához.

A gyenge kereseti viszonyok, a fokozódó élelmiszer drágaságai szemben, kénytelen átérteni más táplálkozási módra.

Feltételezve, hogy a négy-öt tagu munkás-, tanító-, kishivatalnok családtagjai egész éven át fejenként csak 20 kg. húst fogyasztanak el a kimutatott fejenkénti 45 kg. helyett, feltételezve, hogy ez a család visszavonult, egy-

zet jutott eszembe, mikor két év előtt, órák-hosszat ácsorogtam a rue St.-Honoré egy szállodája előtt és ki tudja, hogy az arrajárók mennyire mulattak siralmas ábrázaton. Az ismeretlen azonban kétségtelenül többet szenvedett, mint én akkoriban; az én bánatomat elsősorban féltékenység és sértett önértet okozta, de meg volt a bizonyosságom, hogy rövid idő alatt vigasztalódnai fogok.

Ez a szerencsétlen azonban előttem úgy nézett ki, mint az olyan ember, aki egyszerre veszített el mindent, akinek semmi más öröme nem volt, mint a felesége, akinek mindent feláldozott, akit imádott és aki uralkodott rajta.

És erre abban a szentimentális hangulatban, mely elfogott, valami céltalant, valami ostobát tettem. Átmentem a tulsó oldalra az idegenhez, noha így szóltam magamban:

— Nevetséges, amit most teszek, de szükséges! Talán valami szerencsétlenséget akadályozok meg. Mintha ilyesmit meg lehetne akadályozni!

Az ismeretlen az első szóra ijedten összeresztett és oly fájdalmasan nézett reám, hogy csak hebegve tudtam szólni:

— Bocsánat, uram, de azt hiszem Ön szerencsétlen...

Halkan felelt:

— Téved uram, nem vagyok koldus...
— Nem is akartam alamizsnát adni! Régióta figyelem azonban már és látom, hogy lelkileg szenved. Kérem ne vegye sértésnek beavatkozásom. Ismerem kissé az életet, hasonló helyzetben voltam én is — szeretnék

hangu életet él, a család egyetlen tagja sem iszik egy cseppnyi bort, söröt, pálinkát egész éven át, sőt még orvosságnak sem használ, soha a barátokkal nem sörözik, italozik, soha egy „görbe napot” nem csinál, feltételezve azt is, hogy az egész család havonta csak másfél koronát ad ki dohányra (vagyis egész éven át 20 koronát) ez a négy-öt tagú szegény család mégis 58 korona 30 fillér állami fogyasztási adót fizet egész éven át. Ezenfelül még fizetnie kell 7—10 koronát községi fogyasztási adók fejében is.

Az állam tehát állami fogyasztási adóban 58 koronát szed el évente olyan 4—5 tagú szegény családtól, amely húst csak vasárnap ehetik, szeszes italt sohasem iszik, elszedi a a hus, cukor, só, petróleum, dohány fogyasztása révén.

Ha a családfő minden vasárnap egy korsó söröt iszik, adója már 62 korona. Ehhez jönnek a megvámolt cikkek árában elrejtett fogyasztási adók, továbbá a fogyasztásra áthárított vasuti, hajózási díjak, szállítási adók, a bélyegek, jogi illetékek díja és a községi fogyasztási adók.

A kiskeresetű munkásnép számára, — a cikkek fogyasztásának aránytalan megadóztatása — a legnagyobb igazságtalanság, mert meggátolja a kiskeresetű nép egészséges lakhatását és ruházódását, továbbá a vértképző tápláléknak fogyasztását s emezek viszont a szervezet ellentállóképességét csökkentve, hajamassá teszi a különböző kártékony bacillusok befészkelődését. Tegyük vizsgálódás tárgyává

tanácsot adni Önnek, szeretném megakadályozni, hogy valami meggondatlanságot kövessen el.

Az idegen nyugodtan végighallgatott és ekkor megszólalt:

— Esembe se jut megsértődni. Tegyük fel, hogy Ön eltalálta, miért vagyok itt és szeretne rajtam segíteni. Miután azonban Ön, amint mondja, hasonló helyzetben volt — és itt az idegen gunyosan mosolygott — úgy nagyon jól tudhatja, hogy minden jó tanács ilyenkor hiábavaló . . .

Ez a válasz oly helyes volt, hogy meglepetten hallgattam. És az idegen tovább figyelte az ajtót, engem többé egy pillantásra sem méltatva. Végre így szóltam:

— Helyes! Azonban Ön nem fog esztelenséget elkövetni?

— Uram, semmi olyat nem fogok tenni, amihez nincs jogom . . .

— Egy meggondatlan tettét később bizonyára megbánna . . .

Nem jutott eszembe más, mint az a banális mondás, mire az idegen még mindig nyugodtan így felelt:

— Nyugodt lehet, tőlem nem kell félnie senkinek.

Ezt oly udvariasan, de egyuttal oly hidegen mondta, hogy szótlanul távoztam. A bölcsességemet véget ért. Nem tehettem nevéssé magam, hogy az idegent erőszakkal elcipeljem, vagy rendőrt hívjak, hisz semmi különöset nem tett: és mégis bántott a tudat, hogy itt valami dráma készül, emellett pedig szegyenkeztem tolokodásom és ügyetlenségem miatt és a fatális rögeszmém miatt, hogy mindig mások ügyeibe avatkoztam. Hát tudtam tulajdonképp, hogy miről van szó? Nem lett volna jobb utamra menni?

már most az élelmiszerek folytonos drágulásával szemben milyen a nép táplálkozása.

Mennyi ennivalóra van szüksége naponta az embernek, hogy elvesztett életenergiáját pótolja? Hogy mennyit kell ennünk a testi épség fenntartása végett, az attól függ, mennyi munkát végeztünk.

Nehéz munkát végző embernek többet, keveset dolgozó embernek kevesebbet kell ennie, mert kevesebb elvesztett életerőt kell pótolnia.

Egy 75 kg. súlyú, nehéz munkát végző embernek annyi ennivalóra van szüksége, amennyinek megemésztése 3650 kalória melegeget ad. (Egy kalória az a melegmennyiség, amely egy liter vizet egy hőfokkal fölmelegít.)

Könnyű munkánál 2550 ez a kalóriaszükséglet. Voit számításai szerint 118 gm. fehérjére és 328 gm. szénre volna szüksége az átlagembernek, közepes munka mellett, a kalóriaszükséglet fődözésére.

118 gm. fehérje pedig van:

272 gm. sajtban,

538 „ zsirtalan husban,

18 drb tojásban,

1.430 gm. fekete kenyérben,

2.905 „ tejsben,

4.575 „ burgonyában,

17.000 „ sörben.

328 gm. szén van:

450 gm. szalonnában,

1.160 „ sajtban,

1.346 „ fekete kenyérben,

43 drb tojásban.

Ez az ember még kedélyes volt, hogy harag nélkül felelt. Ez a gondolat foglalkoztatott távozóban, de hamarosan győzött bennem a kíváncsiság és az út közepén megálltam. Nyugodtam megtehettem, mert az idegen egyáltalán nem törődött velem. Pár percig álltam még haragosan, hogy sokkal okosabb lett volna ebédelni menni és éppen meg akartam fordulni, mikor egy szőke asszony jött ki a postáról.

Nagyon csinos volt, elegánsan öltözve. Izgatottan bontott fel egy levelet és mohó kíváncsisággal olvasta.

Az idegen még mindig nem mozdult, én már távozni akartam, mikor hirtelen az asszony elé ugrott és kikapta a levelet a kezéből. A következő esemény egy pár pillanat alatt történt.

Az idegen egyik kezével a levelet tartotta magasra emelve, a másikkal homlokához nyúlt. Egy dörrenés hallatszott és az ismeretlen összeesett.

Mindenfelől összefutottak az emberek, pár perc alatt tömve volt az utca. Mintegy dermedten álltam helyemen, mozdulni sem tudtam.

Mikor végre közelebb mentem, néhány ember már vitte az öngyilkost, aki megigért nekem, hogy semmi olyant nem tesz, amit meg kellene bánnia.

A földön nagy vértócsa maradt és az emberek, akik össze-vissza futkostak, vigyázva elkerülték a vértócsát oldalt, hogy ne kelljen átlépni rajta.

C. M.

2.620 gm. zsirtalan husban,
3.140 „ burgonyában,
4.652 „ tejsben,
13.160 „ sörben.

Ez a két táblázat számos kombinációban enged a napi élelmiszerek szükséglet kiszámítására. Naponta egy kiló barna kenyér és egy fél kiló hus még nem pótolja teljesen az anyagvesztésüket, annival inkább sem, mint a megemésztés nem 100%-os, hanem annál kevesebb 3—20%-kal, mely mennyiség megemésztetlenül hagyja el a szervezetet. Legalább két darab tojást és egy fél kilogramm burgonyát kell még a fél kiló hushoz és az egy kilogramm kenyérhez számitanunk, hogy az átlagember napi élelmiszerek szükségletének fődözésére elegendő ennivalók legközelebbi sebb kombinációját megkapjuk.

Egy fél kilogramm tisztított csont nélküli közepeszerű leves marhahúst számitva, Fiumétól is kitesz 90 fillért s egy kilogramm barna házikenyerért 36 fillért fizet a fogyasztó kis adásban.

Az étel elkészítésére naponta szükséges tüzelőanyagot 40 fillerre számitva összesen 166 fillért tesz ki átlag munka mellett az átlag-ember élelmiszerek szükségletének ártapontja.

Az 1907-ik évről van egy hivatalos munkabér összeállítás, a mely a munkások fellegközlővén kimutatást, megbízható alap a számitásra, annyival is inkább, mivel azóta a munkabérek semmi esetre sem tartottak lépést a drágaság emelkedésével, így tehát számitásunk kedvező eredményére befolyást nem tehet. A munkabér kimutatás szerint Budapesten (ebből nyugodtan számithatjuk Fiumét, mint a hol a munkabérek nagysága megegyezik a budapesti keresettel) fejenként napi 124 fillér jut összes kiadásaira, ha munkanélküliséget, a bérmozgalmakból keletkezett sztrájkokat és kizárásokat stb. számba nem vesszük, tegyük fel, hogy 1907-óta a munkabérek 50 százalékkal emelkedtek, pedig ez az semmiesetre sem áll meg, mégis a fejenkénti 186 fillér jövedelemmel szemben a napi élelmiszer szükséglet 166 fillér — ez annyit jelent, hogy vagy nem táplálkozik egészségesen a kiskeresetű nép, vagy napi 20 fillérből kell fedeznie a lakás, a ruházat, a szesz stb. kiadásait annak az átlag munkásnak, aki a legsilányabb ennivalóval megelégszik, hogy elegendő táplálékot vegyen magához. Az pedig, hogy valaki nem hűsülékel táplálkozik, az nem segíti ki ebből a rettenetes zsákutcából, amelyből a folytonosan éhezőnek nincs kijutása.

A főzelék — igaz — olcsóbb, de a szükséges nagyobb mennyiségű kipótolja azt a különbséget, ami átlagára és a főt felhasználó legsilányabb hus ára között van. Bármily kombinációban állítottuk is össze a szükséges élelmennyiséget, hogy a lehető legkisebb árú összeget kapjuk: a napi szükséglet árát nem sikerült az 1 korona 60—70 fillérről lejjebb szorítanunk.

Gümőkór,
köhögés,
szamárköhögés,
influenza

csatlakoznak az orvosok

SIROLIN
„Roche“-t

rendeljenek.

Kik vannak a Sirolin „Roche“-ra utalva?

1. A kik hosszú időn keresztül köhögés bántalmában szenvednek.
2. Mindenek, kik úttól gégehurutban szenvednek.
3. Amiképpen szenvedők lényeges könnyebbülést éreznek már rövid használat után.
4. Skrotulás, mirigyduzzadásos, szem- és orrkatar-rusos gyvermeknek fontos szere a Sirolin „Roche“.

A táplálkozást nagyban elősegíti.

Osztalseredeti csomagolású Sirolin „Roche“-t kérjen, minden utasítást vagy pótkészítést megkérünk a legközelebbi társaságban visszatartani.

F. Hoffmann-La Roche & Co.

Basel (Svájc), Grenzach (Baden)

1911. II/19

Mivel az évésen kívüli napi szükségletek: ruhák, dohány, szesz 40—50 fillérenél kevesebbe nem kerülhetnek, még a legszerényebb igényű, egyetlen lapot sem vásárló, folyton dolgozó s munkanélkül soha nem levő átlagemberek is kénytelenek felfelé tekinteni, mint amennyire szüksége van. Másrészt folyton éhezni s ennek az éhségnek egyedüli enyhítőszerre a — megszokás.

W. J.

A rappresentanza ülése.

A városi képviselőtestület tegnap este Corossacz első alpolgármester elnöklésével ülést tartott, melyen 32 rappresentante jelent meg. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök terjedelmes jelentést tesz.

Bejeleníti mindenekelőtt, hogy özvegy Maylander Mihályné az elnökséghez levelet intézett, melyben meleg hangon köszöni meg a férjének elhalt férje temetésén megnyilvánult részvétét.

Közli továbbá, hogy a képviselőház elnöksége felhívta a központi választmányt, hogy Maylander Mihály dr. halálával megüresedett fiumei választókerületben a választás napjának megkezdése iránt a törvény értelmében intézkedjen. Beszámol a választmány határozatáról, melyel a választást március 8-ára tűzte ki, helyettes elnöknek Bellen András dr. városi titkárt, helyettes választási elnöknek Pozder Antal drt, helyettes elnöknek választotta meg. Jelenti, hogy a választmány felhatalmazása alapján az első szavazatszedő küldöttség elnök helyettesének Zandegiacomo Pétert, jegyzőjének Zandegiacomo Mariot, helyettes jegyzőjének Valentín Klósi, a második szavazatszedő küldöttség elnök-helyettesének Zangerlet, jegyzőjének Springhet drt s helyettes jegyzőjének Derencin Pétert nevezte ki.

A bejelentések során közli az elnök, hogy a közigazgatási bíróság a leérkezett határozat szerint Burgstaller Arturnak számvevőségi tisztviselővé történt megválasztását megsemmisítette.

Végül áttér a népszámlálásra. Referál a népszámlálás munkájának befejezéséről s ajánlja, hogy a rappresentanza Gino Antoni dr. titkárnak és Bellich György tisztviselőnek iradozásukért köszönetet szavazzon. A rappresentanza ilyen értelmű határozata után megemlíti a népszámlálás eredményét. Eszerint a város és területének összes lakossága 49.621, melyből a városra 31.877, Cosalara 6.367, Brenovára 1.237 és Plassera 8.251 jut. A kivándorlást és kivándorlási házat 1.888 lélekszámmal vették fel. Végösszeg gyanánt a helyőrség 1100 főnyi személyzetével Fiume lakossága 40.721 főre tehető. A lakosság jelenlegi számát összehasonlítva az 1900. évi népszámlálással, mikor Fiumében 38.095 lakos volt, a szaporodás 30-25 százalékot tesz ki.

Ezután Superina bizottsági tag kérdezi, hogy mikor választják meg a drenovai plébanost.

Az elnök válaszában hangsúlyozza, hogy a választás legközelebb megtörténik.

Áttérve a napirendre, Dardi Vazul tanácsadó felolvassa Grossich Antal dr. levelét, melyben a Servizi Publici felügyelő-bizottságának viselt tagságáról lemond. A rappresentanza lemondást sajnálattal tudomásul veszi, a megüresedett tagsági hely betöltését egyik legközelebbi ülésre hagyja.

Az új kórház terveinek kidolgozásához szerződteket mérnökök ügyében

Stupicich kérdést intéz, mire Bescoeca mérnök azt válaszolja, hogy a mérnököket a kórházi tervek befejezése után az új városház, a régi kaszárnya felhasználási, a katonai iroda s egyéb munkálatok területein fogják alkalmazni.

Zanella Rikárd annak a nézetének ad kifejezést, hogy az új városi fürdő rendkívül fontos s ajánlja, hogy tegyenek lépéseket a kormánytól is, hogy a fürdő végre elkészüljön. Ajánlja, hogy a területre vonatkozó függő ügyeket vegyék tanulmányozás alá.

A városi vám 1909. évi zárószámát elismeréssel tudomásul veszik.

Vita nélkül jóváhagyják a Litorale horvát bank terület részletének megvásárlására vonat-

kozó javaslatot, valamint a Via del Municipio gyalogjárójára vonatkozó előterjesztést.

A farsang utolsó három napjának megünneplésére alakult bizottság a költségek fedezésére hozzájárulást kér.

Rudan rappresentante felszólalása után a javasolt hatszáz korona helyett ezer koronát adományoznak a bizottságnak.

Az állatbehozatal vámjának leszállítására vonatkozó javaslatnál

Stupicich ajánlja a leszállítást, mert ez a szegények javára nagy könnyebbséget szerez. Kívánja azonban azonban az ellenőrzést.

Zanella szerint az eladási árat publikálni kell s a visszaélést a mérsékelt vám jogának elvesztésével kell büntetni.

Stupicich újabb felszólalásában csak a szigorú ellenőrzéstől vár sikert. Bizik nagyon a vásárbiztosokban, de azért mégis szükségesnek tartja a külön ellenőrzést.

Az elnök szerint a publikumnak kell a visszaélést bejelenteni. Ezzel áttérnek

a Teatro Comunale múlt évi zárószámadataira, melyek csekély felesleget mutatnak ki. A zárószámadást elismeréssel tudomásul veszik.

Egy városi tisztviselő nyugdíj ügyét Zanella indítványára zárt ülésben tárgyalják.

Következnék a városi takarékpénztár és zálogház új fizetési tervezetének jóváhagyása. Ez azonban egyelőre lekerült a napirendről, minthogy azt ideiglenesen visszavonták.

Ezzel áttérnek a zárt ülésre, melyen több kisebb ügyet intéznek el s néhány tanítónőt választanak meg.

UJDONSÁGOK.

— **Dejeuner kormányzó.** Wickenburg István gróf kormányzó és neje Pückler-Limburg Zsófia grófnő csillagkeresztes hölgy ma délután egy órakor dejeuner adtak, melyre a következők voltak hivatalosak: Hoyos Edgar gróf és neje, ifjabb Jankovich Aladár gróf és grófnő, Casselstadt Klementina grófnő, Scriban Rossi grófnő, Reinhold Gizella bárónő, Derékylona, Roediger Ernő révkapitány és neje, Salis-Selis gróf ezredes, Schubert fregattkapitány és Leard János min. titkár.

— **A mérnökegyesület a kormányzó-nál.** Egan Lajos miniszteri tanácsos, mint a Magyar Mérnök és Építész Egyesület nemrég megalakult fiumei osztályának első elnöke tegnap tisztelgett Wickenburg István gróf kormányzó-nál, aki sajnálkozását fejezte ki, hogy gyengélkedése miatt a választmányt egyelőre nem fogadhatja.

Miután a kormányzó az elnök előadása alapján az egyesület céljait megismerte, örömeinek adott kifejezést, hogy a Fiumében oly fontos szerepet vivő műszaki kar a tömörülés szükségét belátta s a budapesti anyaegyesülettel kapcsolatban külön osztályt alakított. Tudomásul vette a gróf, hogy az avató ünnepet március 12-ikén tartják meg, melyen ő is meg fog jelenni.

Mint értesülünk, az egyesület legközelebb a városi hatóság első alelnökénél, Corossacz elsőalpolgármesternél fog tisztelegni.

— **A városi állandó bizottság ülése.** A városi állandó bizottság tegnapi ülésén a jegyzőkönyv felolvasása után beterjesztetik a Litorale Bank és Takarékpénztártól vásárlandó telek megvételéről szóló javaslatot. A delegáció elhatározta a Belvedere Superioreen fekvő 4334 négyzetméteres teleknek 30.000 koronáért való megvételét. Tárgyalásra kerül ezután a Via del Municipion levő járdarész javítási munkálatairól szóló indítvány, amelynek kapcsán elhatározzák, hogy megengedik a folyamodó Zenekovits Sándornak a járdaszabályozást, azzal a kikötéssel, hogy ő viseli a költségeket s a város csak az odaépítendő vízlecsapoló árok 450 koronás költségét fedezi. Azután az állatbehozatal vámjainak redukálására vonatkozó indítvány kerül sorra. Állandó bizottság jóváhagyja a városi vámhivatalok erre vonatkozó indítványát.

Amerikai asszonyok miért használ-nak Yes Porcellán poudert?

Mert az arc üde, friss és fiatal lesz tőle

mert számtalan nő köszönheti neki szépségét és szerencséjét

mert az arcot előkelően mattá teszi

mert millió esetben igazolódott be csodába illő hatása

mert senki sem használta még eredmény nélkül

mert eltünttet minden szépséghibát

mert puhítja a bőrt

mert esti világításnál csak Yes Porcellán Poudertől lesz gyönyörű az arc

mert minden szépítőt pótol, de a Yes Porcellán Poudert nem pótolja semmi

mert a hites vegyész bizonyítja, hogy minden poudert közül az egyedüli ártalmatlan

A Porcellán Poudert csak akkor valódi, ha a doboz tetején a Yes szócska áll.

Kapható az egész világon mindenütt.

Központ American Porcelain Powder Co. Ltd. New-York
160. Broadway.

Főraktár Magyarország részére:|

BUDAPEST,

IV. ker., Kecskeméti-utca 8.

VIII. ker., Rákóczi-ut 9. sz.

Árak 3 és 5 korona.

Fiumében kapható:

G. Galli és az „Adria” palotában levő női fodrászteremben.

Majd elintézik a farsang utolsó három napjának megünnepelésére alakult bizottság segély iránti kérelmét.

A bizottság a farsangi mulatságok céljára 600 koronát utal ki, egyben megengedi, hogy a városi zenekar hétfőn, 27-én este 8 órától fél 10-ig díjmentesen játsszon.

A bizottság ezután áttér a zárt ülésre, a melyben a község kötelékébe felveszik Glessig szül. Prillinger Olgát, Simenz Ferenc rizsgyári tisztviselőt és Radovich Antal kereskedőt. Végül több jelentéskel: ügyet intéztek el s ezzel a- ülés véget ért.

— **Maylender végrendelete.** A fiumei törvényszéken tegnap bontották fel néhai *Maylender Mihály* dr. ügyvéd, országgyűlési képviselő végrendeletét. A szomorú aktusnál a végrendeletben érdekelték jelentek meg.

Miután megállapították, hogy a végrendelet még 1903-ban készült, a bíróság kihirdette, hogy az elhunyt általános örökösül nejét, született *Venchiarrutti Juliát* tette meg.

A hagyatéki vagyon meghaladja a félmillió koronát, melyből az örökösön hatezer koronát egy velencei akadémiának tartozik kifizetni. A hagyományt az elhunyt az olaszországi intézetekben végzett tanulmányai emlékére tette.

A hagyatékot terheli meg az az ezer korona is, melyet *Maylender* dr. az időközben elhunyt *Pallini* nevű alkalmazottjának hagyott. *Pallini* elhalálózása folytán az ezer koronát annak özvegye kapja meg. Ezenkívül a hagyatékából 400 koronát a fiumei s 200 koronát a susáki szegények között kell kiosztani.

— **A Fiumei Szabad Liceum** tegnapi előadója *Molnár Aladár*, a felső kereskedelmi iskola tanára az ember származásáról értekezett. Az evolúció a szerves világban mindenütt következetesen felismerhető és így jogosult az feltevés, hogy a minden életnek a „sejt” volt az alapja. Hogy a sejtek hogy egyesültek, hogyan táplálkoztak, hogy vállaltak az együttélésben különböző funkciókat, hogy alkalmazkodtak az életviszonyokhoz, arra rendkívül jellemző példákat választott ki a tudós előadó. A folytonos fejlődést, az élethez való alkalmazkodást, a létért való küzdelmet a Hachel hirdette biogenetikai törvény igazolja. Az alkalmazkodás és a létért való küzdelem ösztöne oly erős, hogy nemcsak a sok százezredéves emlékek összes jeleit, hanem kísérletek útján is bizonyították különböző kísérletezők.

A biogenetikai törvény azt tanítja, hogy minden élő lény külön is végigmegy a sejt oszlástól kezdve a fejlődés minden stádiumán, míg egy fokot megáll.

Az emberre nézve semmi megalázó e tanban nincsen. Sőt felemel a tudat, hogy nem bukott angyal, hanem mindinkább emelkedő, a küzdelemben tökéletesedő feje a teremtésnek.

A fejlődés tana újra alapozta nem csak a természettudományokat, hanem minden tudományt. Bizonyítéknak nyitott könyvként az egész természet, de főleg a geológia szolgálta. *Molnár* a kényes témát nagy közvetlenséggel és dicséretes ta intatossággal tárgyalta, s hallgatósága tetszését érdemelte ki.

A jövő héten dr. *Massáky Ernő*, a budapesti meteorológiai intézet neves asszisztense, fog a naprendszerek alakulásáról értekezni.

— **Hajófenékbe zuhant hajóstiszt.** Tegnap este a kikötőben horgonyzó „*Flaminian*” angol gőzösön súlyos baleset történt. *Herold Stooe* a hajó harmadik kapitánya a fedélzetről belezuhant a hajófenékbe. Az esés négy méternyi magasságból történt s a szerencsétlenül járt hajóstiszt a fején súlyos sérüléseket szenvedett. A balesetről értesített mentők az eszméletlenül fekvő hajóstisztet beszállították a kórházba. Az orvosok még nem nyilatkoztak a kapitány állapotáról.

— **A dalmát helytartó Fiumében.** *Nardelli* dalmáciai helytartó ma délután a „*Dalmát*” hadijachton Fiuméba érkezik s az esti gyorsvonattal Bécsbe utazik.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Málly Ferenc* dr. fiumei állami főgimnáziumi tanárt a VIII. fizetési osztály 3-ik fokozatába nevezte ki.

— **A „Tenger” gőzös zátonyon?** Az „*Il Piccolo*” mai száma londoni táviratot közöl, mely szerint az Atlantica hajóstársaság „*Tenger*” nevű gőzöse, mely csak a múlt év végén készült el, Costanzából Genovába való útjában a Dardanellák közelében hajótörést szenvedett. A hajó teljes farakományt vitt, mely több mint félmillió koronát képviselt. Egy mentőhajó a szerencsétlenség színhelyére sietett. A lapközlemény folytán az Atlantica hajóstársaság fiumei ügynökségéhez fordultunk, ahol azt a felvilágosítást nyertük, hogy a szerencsétlenségről semmit sem tudnak s eddig hozzájuk erről nem érkezett hír. Délután négy óráig az ügynökséghez a balesetről nem érkezett semmiféle értesítés.

— **Giordano Bruno emlékezete.** A „*Fiumei Szabadgondolkodók Egyesülete*” ma szombaton este háromnegyednyolc órakor a Via Edmondo de Amicis és Via Ciotta sarkán lévő városi polgári fiúiskolában „*Giordano Bruno emlékezete*” címen előadást tart. *Giordano Bruno* t az egyház 1600. február 17-én eretnokség miatt elégettette. *Giordano Bruno* a különféle pantheista rendszerek előfutárja volt dominikánus barát létére. Sok helyen fanított. Lutherről egyizben elfogulatlanul, rokonszenvesen nyilatkozott s mikor visszatért Olaszországba, Padovában eretnokség hirtetése miatt elfogták. A tudós barátot Rómában a Campo de' Fiorin nyilvánosan elégették. Halálának évfordulóját a Szabadgondolkodók megünneplik, Rómában pedig emlékszobrot koszorúzzák meg.

— **Eltűnt briliánsgyűrű.** *Bacich Péter* ékszerész a napokban arra a felfedezésre jutott, hogy eltűnt egy 400 koronás briliánsgyűrűje. A kereskedő a rendőrséghez fordult, ahol bejelentette az ékszer eltűnését. Nem tudja, vajon elvesztette, vagy ellopták-e tőle az értékes gyűrűt.

— **Menetrend változások.** Az Ungaro-Croata hajóstársaság március elsejével a következő új menetrendeket lépteti életbe:

Buccari—fiumei vonal hetköznapokon: Indulások Fiuméből d. e. 9:45 és d. u. 5-kor; Buccariból indulások d. e. 6:30 és d. u. 1 órakor. Vasárnapok és ünnepnapokon: Fiuméből d. u. 2:20 és 7:30-kor és Buccariból d. e. 8 és d. u. 6-kor.

Fiume—Cirkvenica—Novi-i termes gőzhajószolgálat.

Indulás Fiuméből mindennap d. e. 8:45-kor Novi-ig és d. u. 2-kor Cirkvenicáig; visszajövet indulás Noviból d. e. 11:15-kor és Cirkvenicából d. e. 11:50-kor.

Voloska—Abbazia—Lovrana közti partmenti szolgálat.

Indulás Voloscából d. e. 9:20-kor továbbá d. u. 3:20 és 4:20-kor.

Lovranából visszajövet d. e. 11:10 továbbá d. u. 2:20 és 5:20-kor; folyó évi április hó 1-ével pedig e vonalon egy negyedik járat lép életbe Voloscából d. u. 6:30 és visszajövet Lovranából este 7:20-kor indulva.

— **A kikötőből.** A kikötőbe részben a mai, részben a tegnapi napon a következő hajók érkeztek.

„*Rhodos*” német gőzös Hamburgból 180 tonna sóval, 150 hordó olajjal, 20 tonna kávéval és 20 tonna tökehállal; „*Jadran*” osztrák gőzös Makarskából 50 hordó borral és 5 tonna vegyes áruval; „*Ultonia*” angol gőzös Liverpoolból 200 tonna olajjal és 160 tonna vítrióllal és 120 tonna vassal. „*Gallipoli*” olasz gőzös Bariból 270 zsák hallal és 150 kosár gyümölcscsel.

Indult: „*Columbia*” osztrák gőzös Buenos-Ayresbe 5.0 tonna cukorral, 20 tonna babbal és 10 tonna paraffinnal.

— **Tengeri hajó petroleum-motor.** Az orosz-keletafrikai társaság a Curle és társai cégnél Glasgowban egy új személynél szállító hajót rendelt meg, mely 700 tonna lesz. A hajót petroleum-motor fogja hajtani, így sem kémény, sem kazán nem lesz rajta. Fűtésre olcsó minőségű petroleumot használnak majd, amelynek tonnája 34—40 silling kerül. Kiszámították, hogy 100 tonna petroleummal ugyanakkora utat lehet megtenni mint 300 tonna szénnel.

— **Készül a gyufamonopólium.** A gyufamonopólium előkészítésével Ausztriában már előbbre vannak, mint a mi hivatalos közleményeinkből a pénzügyminiszter elé egységes kulcs terjeszthessék megváltási ajánlataikat és osztrák pénzügyminisztériumban már körülmül készen is vannak a nagy finansziális reformtervei. Nálunk csak most indult meg az előkészítés munkája.

A kereskedelmi miniszter felhívta az országban levő gyufagyárosokat, hogy gyárberendezésére, a munkásaik létszámára és hivatalnokaikra vonatkozó adatokat hitelképpen formában állítsák össze és sürgősen terjesztse be a minisztériumba. Az adatok hitelességének ellenőrzéséről a területi iparfelügyelők foglalkoznak.

— **Villamos teherfelvonó és aknaakna szállítása.** Az államvasutak igazgatóságának a múlt év december 10-én megtartott versenytárgyalás eredményeként a Fiume állomásán szükségelt 4 drb egyenként 2000 kg teherbírásu felvonó és a hozzá szükséges aknaajtók és tartalékalkatrészek szállítására a Ganz- és Tarsa vasöntő- és gépgyár r-t-bizta meg 31.362 K vállalati összeggel.

BUZIASI PHÖNIX VIT

Vese- és hólyagbajoknál, a vérmedence idült hurutjainak, a húgykő- és fővény képződésénél, a légutak és a köhögésszervek hurutos bántalmainál kitűnő hatású bizonyult. Orvosiilag ajánlva. Fiumei főraktár FRANC JECHEL, cégnél.

Ház eladó

Fiume legszebb helyén, Podmurvizza alközségben két szoba, konyha, éléskamra, két köröskörül 182 m²-ől, villaseru köfállal körölvéve, vízvezetékkel s két ciszternával. Csak a kiadóhivatalban.

„**Sans Souci**” KOR. 2.50

elismert legfinomabb, francia mintájú szerint előállított pezsgő.

Carte d'Or, Carte blanche KOR 2.25.

Asii spumante . . . . . 2.—

Gennaro Ossoinack pezsgőbor pince Görz.

Med. univ.

Dr. Stejić János

volt községi orvos és a bécsi klinika hospitálisa

belső, gyermek és női betegségekből

rendel d. e. 9—11-ig és d. u. 3—4-ig

Fiume, Via del Municipio 2. sz. 11. emelet

(Piazza Dante). TELEFON 241.

Teljes hálószoba berendezés, valamint más butorok is elköltözés miatt eladó.

RÓTH SÁNDOR

Via Clotilde Traversale 1. szám.

A Ganz és Danubius fuziója. A M. P. írja: A Ganz és társa vasöntőde és gépgyár rt. és a Danubius hajó és gépgyár rt. fuziója ügyében mindkét társaság igazgatósága febr. 9-én ülést tartott, amelyen most már formálisan elhatározták a két vállalat egyesítését, illetőleg, hogy a legközelebbi, március folyamán megtartandó közgyűléseik elé ilyen értelmű ajánlatot terjesztenek. A fuzió részletei a következők: 25 Danubius-részvényért 3 Ganz-részvényt adnak az 1910 évi szelvény nélkül és 5 százalékos kamatmegterítéssel 1910. november 1-től december 31-ig, mert a Ganz és társa rt. szelvényét eddig október 31-ével zárta. Ebből a Ganz és társa vasöntőde és gépgyár rt. 3600 drb új 800 koronás részvényt fog kibocsátani 3000 korona árfolyamon. Ezenkívül az alapítókét is fölemeli 960,000 koronával, az árfolyamon való kibocsátása által. Mind a 4800 új részvény 1911 január 1-től részesedik az egyesült vállalat üzleti eredményeiben. Az egyesített vállalatnak Ganz és társa Danubius gépgyár, vagon- és hajógyár rt. lesz a cége. Az új kibocsátású 1200 részvényből befolyó összeg a Danubius új fiúmei hajógyára költségeinek fedezésére, a budapesti telep kibővítésére, új gőzturbinagyár és nagyobb szabású gépgyár létesítése által, végül a Ganz-gyár növekedő üzletköre által igényelt tőkészültséget fellegítésére fog szolgálni. Az egyesült társaságnak Budapesten 3, Fiumében 2 és Ratiborban 1 gyártelepe lesz; munkásainak a száma meghaladja majd a tizezret.

Kirándulások a tengeren. Holnap asárnap, február 19-én — kedvező idő esetén — az Ungaro-Croata a következő kirándulásokat rendezi:

Cirkvenicába és Noviba a „Sirály“ terhes gőzessel délelőtt 10.30 órakor. Indulás Noviból d. u. 2.30-kor. Cirkvenicát d. u. 3-kor érintve. Menetár oda- és vissza 1.50 személyenként.

Ika és Lovranába a „Sava“ gőzessel indulás Fiuméből d. u. 2.30-kor; menet Vossca, Abbazia, Ika és Lovrana érintésével; visszajövet indulás Lovranából este 6.30-kor, Abbázia d. u. 7-kor és Abbaziából 7.30-kor. Menetidj oda- és vissza 80 fillér személyenként.

Abbazia a „Lovrana“ és a „Szamos“ szalon-gőzösekkel d. e. 7, 8, 9, 10, 11 és délután 12-kor, délután 2, 3, 4, 5, 6 és 7 órakor.

Abbazziából Fiuméba egy erre szolgáló hajó fog 7-kor este járatot teljesíteni. Menetár 1.20 K személyenként.

Fiuméből Abbaziába omnibus vonal a „Sokol“ gőzessel indulás Fiuméből d. e. 3.30 és 10.30 órakor, továbbá d. u. 1.30 és 3.30 órakor.

Abbazziából Fiuméba d. e. 9.30 és 11.30 órakor, d. u. 2.30 és 4.30 órakor. Menetár személyenként 20 fillér. Ezen gőzösekre névelvényes jegyek csak a gőzhajón kaphatók.

Távirat ☞ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, febr. 18. A képviselőház mai ülésén Návay Lajos elnökölt.

Bemutatja **Reisenberger** Gusztáv képviselő megbízólevelét, akit tegnapelőtt Kiszszében képviselőnek választottak meg.

Ezután folytatják a bankszabadalomról szóló javaslat tárgyalását.

Bakonyi Samu az előadói polemizál — s bírálja az önálló bank felállítását ellen felhozott érveket. Sürgeti az önálló bankot s a választói reform megalkotását. Kéri már benyújtani a határozati javaslatának elfogadását.

Az elnök ezután jelenti, hogy több szóváltás feljegyezve s ezért a vitát bezárja.

Khuen-Héderváry Károly gróf minisztere-

nők emelkedik szólásra. Felszólalását azzal indokolja, hogy több oldalról is felhívták, hogy a vita végén szólaljon fel. Kijelenti, hogy a kormány akarta és akarja a készfizetések megkezdését s hangoztatja, hogy azt az osztrák politikai körök ellenzik s ezért nem lehetett megvalósítani. A készfizetések megkezdésének minden előfeltétele le van fektetve a bankjavaslatba azért, hogy mikor elérkezik az idő, az elkészületek törvény által legyenek biztosítva. Felfogása szerint a javaslat 5. §-a nem érinti az alkotmányt s ezért módot fog nyújtani az ellenvetésekre. Nehézséget csak az osztrák parlamenti körök okoznak. A kabinetkérdést nem szabad felvetni, mert ezt más kormányok sem érték el s nem is érik el, amíg az említett körök magatartása meg nem változik. Meg van győződve arról, hogy nagy lépést tettek előre a készfizetések ügyében. Kéri a javaslat változatlan elfogadását.

A minisztereinek beszédét a munkapárt nagy tetszéssel fogadta.

Az elnök ezután a szavazást rendeli el s felteszi a kérdést, vajjon a Ház a javaslatot a beadott határozati javaslatokkal szemben elfogadja-e? Minthogy Husz képviselő a névszerinti szavazás elrendelését kéri, a képviselők egyenként szavaznak.

A szavazás befejeztével az elnök kijelenti, hogy az eredeti javaslatot a Ház 93 szótöbbséggel elfogadta.

A javaslat elfogadása után a benyújtott határozati javaslatok feletti szavazást a hétfői ülésre halasztják. Ezután megállapítják a hétfői ülés napirendjét, mely után

Tóth János megindokolja benyújtott indítványát. Követeli, hogy a kormány a teljesen titkos aktákat tegye le a Ház asztalára. A Lukács—Désy ügyben ugyan a jury ítél már, de ez nem szólhat egy egész pártnak. Lukács pénzügyminiszter az egész Kossuthpártot támadta meg, tartozik tehát a parlamentben elégtételt adni.

Héderváry gróf minisztereinek kijelenti, hogy a kormány lehetné ugyan a titkos aktákat a Ház asztalára, de nem szabad veszedelmes precedenseket alkotni. A Lukács—Désy ügy különben is kettős elintézést nyert. Lukács válaszolt Désynek a beszédére s válaszát a Ház tudomásul vette. A jury is ítélkezett már s Lukács azt felajánlotta lojálisan a pártnak. Az indítvány elvetését kéri.

A minisztereinek beszéde után nagy zaj keletkezik a szélsőbaloldalon.

Tóth János újból felszólal s hangoztatja, hogy a nemzet egyes ügyeit parlamenti bizottság is megvizsgálhatja. A Lukács—Désy affért pártügynek tekinti.

Az ülés folyik.

A titkos akták ügye.

BUDAPEST, febr. 18. A képviselőházban ma délelőtt mialatt a bankjavaslat felett szavaztak, élénken tárgyalták **Tóth** János ismeretes indítványát. A legőbb vélemény odakonkludált, hogy **Tóth** tekintsen el az indítvány megokolásától, de **Tóth** ragaszkodott ehhez. Lukács László pénzügyminiszter az ujságírók előtt kijelentette, hogy a kérdés a jury döntésével befejezést nyert s ő ilyen értelemben válaszolt is a hozzá intézett kérdésekre.

Interpelláció osztrák támadás miatt.

BUDAPEST, febr. 18. A képviselőház mai ülése alatt **Polónyi** Géza interpellációt jegyzett be az interpellációs könyvbe az osztrák Reichsrathnak a magyar államiság ellen intézett támadása miatt. **Polónyi** azt kérde a minisztereinktől, hogy mit szándékozik tenni a magyar közjogot mélyen sértő határozat ellen s hajlandó-e odahatni, hogy e helységnevekről szóló nemzetközi egyezmény Ausztriában is respektá tassék.

Fráter Lóránd kilépése.

BUDAPEST, febr. 18. **Fráter** Lóránd országgyűlési képviselő legközelebb kilép a Justh-pártból s pártönkivüli függetlenségi képviselő agitációt fog indítani az általános választói jog érdekében.

Vizsgálat egy mandátum ügyében.

BUDAPEST, febr. 18. A Kuria ma hirdette ki ítéletét a **Gábor Illés** szolnoki lakos által **Nagy** Emil képviselő szolnoki mandátuma ellen beadott petíció tárgyában. A Kuria nyolc pontra vonatkozóan vizsgálatot rendelt el s a vizsgálat megejtésével a budapesti kir. ítélőtáblát bizta meg.

Elhunyt főrend.

BUDAPEST, febr. 18. **Ghiczy** Béla főrendiházi tag tegnap este 83 éves korában elhunyt.

A trieszti passzív rezisztencia.

TRIESZT, febr. 18. Tegnap este a 3. számú postafiók a visszamaradt anyagot azzal a megjegyzéssel küldötte vissza a központnak, hogy lehetetlen feldolgozni az anyagot. A postatisztviselők megtagadták a tulajdonást és

Lapkihordók

(asszonyok vagy leányok is) azonnal felvétetnek „A Tengerpart” kiadóhivatalában. **Vicolo dell' Ospedale Wurzer-ház I. em.**

Butorozott szoba

reggeli kávéval fiúmei németül beszélő családnál 4 hétre kerestetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

Háziszolga,

aki a csaposmunkák elvégzésére is alkalmas, felvétetik! Cim a kiadóhivatalban.

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

Eggyelkezés előtt félpohár

Schmidthauer-féle szelvénye valódi áldás gymorhajosoknak szakszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbehozza, Kis üveg 40 fillér. Nagy üveg 60 fillér.

Kapható Fiume és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

az éjjeli szolgálatot s így a visszamaradt anyagot nem lehetett elintézni. A szabadkikötő munkásai délután ismét felvették a munkát, de csakis oly áruknál dolgoznak, melyek nem kerülnek vámellenőrzésre.

Számos magántárház a raktárok tulzsfaltsága miatt az árufelvételt megtagadta. Ezáltal számos munkás kenyerét veszítette. A tegnap reggel feladott táviratok közül egy nagyobb rész még este is kézbesítellenül feküdt, úgy hogy a címzettek még a közönséges levélnél is későbbben kapják meg majd a táviratokat.

TRIESZT, febr. 18. A passzív rezisztencia következtében a táviró-forgalom 33 százalékkal lassabbodott, ami annak tulajdonítható, hogy a trieszti távirások a Hughes gépen változtatásokat eszköztek s így érthetetlen jeleket adnak le. A táviróvonalak kifogástalanok. A Trieszthől Bécsbe küldött táviratok három óráskésést szenvedtek.

TRIESZT, febr. 18. Ma az összes törvényeségi tisztviselők is csatlakoztak a passzív rezisztálókhoz. A törvényeseken alig dolgoznak. A kikötőben minden kereskedelmi forgalom majdnem teljesen szünetel.

Péter király Rómában.

RÓMA, febr. 18. Viktor Emánuel olasz király és Péter szerb király tegnap délelőtt automobilon Castell Bozianoba kirándulást tettek. Délután három órakor a szerb király San Giuliano külügyminisztert hosszabb magánkijelentéssel fogadta.

Sikkasztó tisztviselő.

BUDAPEST, febr. 18. A nagyszalontai rendőrség táviratban értesítette a budapesti államrendőrséget, hogy Tömö Gyula községi ictató és kiadó tizenötezer korona elsikkasztása után megszökött. A rendőrség körözi.

A hitvesgyilkos vége.

NAGYKIKINDA, febr. 18. Zdenko Zsivkó nagyikikindai gazdálkodó évekkal ezelőtt meggyilkolta a feleségét. A törvényszék tizenöt évi fegyházra ítélte el, de mert jól viselte magát tizenkét évi raboskodás után szabadlábra helyezték. A börtönből kiszabadulva hazament Nagyikindára, ahol ismét megnősült, azonban boldogtalan családi életet élt második feleségével is. Ma azon a helyen, ahol első feleségét meggyilkolta, felakasztotta magát.

Nagy vihar Bécsben.

BÉCS, febr. 18. Tegnap délután nagy vihar támadt a városban, amely számos balesetet okozott. A mentőket 15 esetben hívták segítségül. A vihar egy divatáru üzlet kirakatüvegét összetörte és a kirakat tartalmát az utcára söpörte.

Rothschild végrendelete.

BÉCS, febr. 18. Tegnap bontották fel Rothschild Albert báró végrendeletét. Örökösökké a gyermekei vannak megnevezve, a bankház főnökévé Rothschild Lajos báró lett designálva. A birtokok és házak fiait illetik meg. Minthogy Rothschild Alfons báró nagybátyjának a palotáját örökölte, az elhunyt Heugasse-i palotáját Lajos fiára hagyta, az amerikai követ által lakott palota pedig Jenő fiát illeti meg. Jótékony célra összesen két milliót hagyott Rothschild Albert báró. Eddig még

nem ismeretes, hogy miként oszlik meg a két millió és mely egyesületek és intézmények kapnak az összegből.

Influenzajárvány Budapesten.

BUDAPEST, febr. 18. Az influenza a fővárosban, néhány nap óta járványszerűen lépett fel. A városi közpórházak igazgatója Müller Kálmán báró főrendiházi tag úgy nyilatkozott, hogy Budapesten 25,000 ember betegedett meg influenzában.

Wagner Cosima állapota.

BERLIN, febr. 18. Bayreuthból nyert értesítés szerint Santa Margheritából azt jelentik, hogy Wagner zeneszerző özvegyének az állapota nem ad aggodalomra okot. Wagner Szigfried a zeneszerző fia is kijelentette, hogy az anyja betegágytól kapott hírek szerint semmi komolyabb bajtól nem kell tartani.

A három titka.

PARIS, febr. 18. A „Journal“ tangeri értesülése szerint Muley Hafid fezi háremében a napokban rejtelmes dráma történt. A híradás szerint a szultán elrendelte, hogy három néger háremhölgyet az országnak ketrecébe zárjanak s az országnak mindhármát felfalták. A szörnyű tett azért történt, mert a három háremnőt azzal gyanúsították, hogy a szultán ékszeréből loptak.

A lemergi kémkedés.

LEMBERG, febr. 18. Struwe lovaglómester és kedvesének kémkedési ügyével kapcsolatban tegnap letartóztatták Sturm megyei tisztviselőt, aki azzal vont magára gyanút, hogy Struwenek több sztrategiai jelentőségű vasútvonal helyrajzát küldte egy csomagban.

Orkán Berlinben.

BERLIN, jan. 18. Tegnap és ma óriási vihar volt, mely nagy károkat okozott. A forgalom számos helyen megakadt.

Kamatlábleszállítás.

BERLIN, febr. 18. A német Birodalmi Bank a leszámítolási kamatlábat 4 1/2 százalékról négy százalékra, a lombarkamatlábat pedig 5 1/2 százalékról öt százalékra szállította le.

A spanyol hadsereg ellen.

MADRID, febr. 18. A katonai hatóság és a rendőrség erőiesen kutatja az antimilitáris röpiratok terjesztőit. Minduntalan házkutatásokat tartanak. Három anarkistát letartóztattak. A vörös papíron nyomott röpirat felhívja a lakosságot, hogy a madridi fősorozás napján a kormány és a hadsereg ellen tüntessen s még a lázadástól se riadjon vissza.

Nyilt-tér*).

Csödtömeg eladási hirdetmény.

A Burovich Sándor-féle „Alla Flotta Americana“-hoz címzett üzlet csödtömegét képező

*) E rovatban közlöttékért a beküldő felelős a szerk.)

árúk és tárgyak 2 külön csoportban, az ajánlat útján a legelőnyösebb ajánlattevőnek fognak eladni.

A csoportok a következő árúk és tárgyakra oszlanak:

I. A csödtömeg 1—559, 561 és 362 folyószámai alatt felvett 8277 kor. 92 fillér értékű becsült árukra;

II. az 563—582, 534—586, 588—590 leltári folyószámok alatt felvett 363 kor. 92 fill. értékre becsült egyéb tárgyakra.

Az ajánlatok minden egyes csoportra nézve külön-külön a leltári becsértéken felül összegben, pecséttel lezárt borítékban a becsült 10 százaléknyi bannapénzével együtt f. é. február hó 21-éig id. dr. Vio Antal ügyvédnél, mint a csödtömeg gondnokánál nyújtandók be.

Minden további felvilágosítással fertőzött csödtömeggondnok szolgál; Via G. Carducci 1. sz., az Adria kávéház felett.

SZATHMÁRY GYÖRGY
Mészáros és hentesmester
Fiume, Vicolo della Germania 1.
Telef. 11-72. Telef. 9-87.

Eladó egy ebédő-garnitúra
és egyéb használt butordarabok részletfizetésre is

Herskovits S-nél

Via G. Parini 6. szám (azelőtt Germania-utca).

WELLMANN TESTVÉREK

VAS- ÉS FÉMÁRUKERESKEDÉSE

Via del Pozzo 2. - FIUME - Via del Pozzo 2.

Nagy raktár tiszta aluminium-, bernadorfi tiszta nikkell-, valamint zománcozott bádog- és öntöttvas edényekben. - Konyha és tizedes mérlegek, sulyok stb.

Szolid kiszolgálás. Olcsó árak.

Figyelem!

Vásznak és lepedővásznak, kanavászok, ág- és asztalterítők, garnitúrák, függönyök, szőnyegek és női szövetek heti vagy havonta részletfizetésre kaphatók

HERSKOVICS S.-nél

Via Germania 4.

ZANUTEL A.

könyvkereskedése

Telefon 197. - FIUME. - Via Adamich.

Nagy választék szpi odalmi, tudományos, művészeti és ipari könyvekben. Az ifjúság és a gyermekvilág részére olasz, magyar, német színesen illusztrált képekkel ellátott tanulságos könyvek.

Mindenki által hozzáférhető olcsó árak.

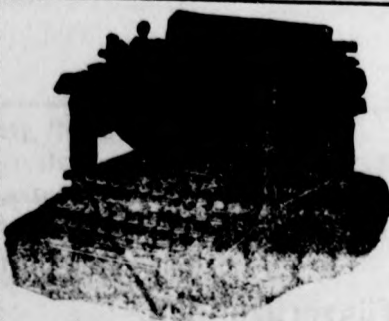
Hungária Penzió

:-: Lussingrande :-:

Magyar ház modern komforttal. - Napi ellátás 6 korona. - Kitűnő konyha.

Tulajdonos: özv. Seress Imréné.

Bármily rendezetű irogép jó karban tartási díja darabonként K. 2.50 havonta.

A „Smith Bros“ irogép ma a világ leg-tökéletesebb gyorsírogépe. Bárki magának erről meggyőződést szerezhet ha ezen irogépet üzletben megtekinti és kipróbálja.

Smith Bros irogéptelep

Somlyó Árpád

irogép- és sokszorosítási kellékek, modern irodaberendezések és amerikai iroda-butorok szaküzlete.

Corso 12. - FIUME - Corso 12.

Legkötönyb minőségű irogépszallag nálam a legolcsóbb árban szerezhető be. Bérletfizetés

Harisnyakötőde Fiumében.
Deák korzó 26. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, úgy kör- mint hosszugépen. Harisnyakötés, fejelések jutányos árban végeztetnek. Minél több szíves megbízást kér.
Czimmermann Györgyné.

NEMES HENRIK BAZÁRJA

FIUME Via Fiumara 4.

A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás! Utazási cikkekben, cipőkben, férfifehérneműben, konyhaeszközökben és diszmutárgyakban.
Nagy raktár farsangi cikkekben, gyermekkosci és játékkártyákban.

„DE LA VILLE“

SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó árakon.
A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.
TULAJDONOS:
BUDAI KÁROLY

25
kor-ért

készül saját műhelyemben egy férfi öltöny, felöltő vagy télikabát finom gyapjuszövetből, a legújabb divat szerint

Kardos Ármin férfiszabó, Budapest

VII., István ut 14.

Vidékre mértékvtel-utasiás és posztóminták bérmentve küldetnek.

ZONGORA-TEREM ÉS KÖLCSÖN INTÉZET

ALAPITTATOTT 1880.

ÖZV. POTOSNJÁK ANTONIA

TELEFON 180. — VIALE FRANCESCO DEÁK 38. — TELEFON 180.

Ajánlja a legjobb gyártmányú zongorákat és pianókat előnyös fizetés mellett. ZONGORABÉRLET, JAVÍTÁS ÉS HANGOLÁS.
A világhírű Bösendorfer zongorák egyedüli képviselősege.

Zongora-terem és zongora kölcsön intézet.

SIESSEN!

hogy a legelső gyáraknál személyesen és szakszerűen kiválogatott pár száz darab zongorát és pianót, melyeknek egy választéka Fiume, Corso 12. szám alatti helyiségben van felállítva, minden vételkényszer nélkül megtekintse.

Felesleges egyszerre százakat kiadni, mert vállalatom csekély havi részletre szállít zongorákat már 600 kor.-tól kezdve.

Minden más elképzelhető hangszerből dus választék.

Pianinók legújabb, valódi hárfa szerkezettel, 10 évi írásbeli jótállással!

ŠALAT K.

orgonaépítő és zongorahangoló.
TELEFON 819

OH JAJ!

Megfojt az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboza 1 és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” gyógyszerár Budapest, VI., Váci-körút 17.

ELJEN!

Egger-mellpasztillája csakhamar meggyógyított

Kapható Fiumében: Babic Hinkó, Budák D., Mizzan Adorján, Marceglio A., Prodám J., Rosenkard Gusztáv, Skodnik Hugo, Schindler Adolf gyógyszerárakban. Benco Ernesto, Jechel Ferenc, Lambert G., Manco M. drogueriákban.

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban.

STOICOVICH E. Frescura Agost Ricobelli L. utóda VENIER szálló és étterem

„APOLLÓ” vendéglője :
FIUME, DEÁK KORZÓ 20. sz.
(a pályaudvarrai szemben).

késszerszám- és cipő üzlete.
Kossuth Lajos u. 13. - FIUME - Kossuth Lajos u. 13.

Nagy választék ollók-, beretvák-, zseb- és konyhakésekben a legelső bécsi és szöllingeri gyárakból.

„Favorita”, „Gilet”, „Tip-top” és más szakállnyíró gépek.
Nagy raktár férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Mindenmüi vágószerszám-javítások olcsón vállaltatnak el.

REIS J. Fiume, Via delle Pile 4. sz.
(a városi takaré- és zálogházzal szemben).

Nagy raktár férfi-, női- és gyermekcipőkben, flanell-, battiszt- és selyembluzokban. Juponok és aljak. Uri- és női fehérneműk, nyakkendők, zsebkendők, boák stb. és divatos női kiegészítők.
Magyar kiszolgálás. Igen olcsó árak.

AURORA kávéház
Venece Szt Márktér

Kitűnő fagyalt, tea kávé, csokoládé, cukrászsütemények stb.
Előzékeny kiszolgálás.
Kiránduló társaságoknak és iskoláknak olcsóbb árak.

Előrendü magyar borok.
Kőbányai polgári sör.

Kitűnő magyar konyha.

Havi előfizetések elfogadhatnak.

Minden hófűn korhelyes, minden kedden szombat és minden pénteken alföldi gulyás.

Magyar gazda.

Magyar kiszolgálás

GREDELJ J. sapkás
Fiume, Via Germania 2.

hat gyártmányú, civil-, egyenruha- és vasuti sapkák nagy készlete.

Pontos kiszolgálás.

Lazić Dušan vésnök
Fiume, Deák Korzó 30. sz.

Elvállal minden e szakba vágó munkát, u. m. fehérnemű monogramozáshoz szükséges betűmetszést ezüst acél és réztáblácskák metszését, irógép tisztogatást és javítást. Levelezőlap hívásra hához jövök.

VILLA PIEDEMONTE
ABBAZIA.

Gyönyörű fekvésben közvetlenül a Súdstrandon (villamos megálló), 5 perenyire a központtól, fürdőszobával, egészben, emeletenkint vagy lakásonkint kibérelhető. Szép kert a sétányra nyíló külön kapuval.

A Tengerpart
kiadóhivatala és szerkesztősege
a Vicolo dell' Ospedaleban levő Wurzer ház 1. emeletén van.

VIII. évfolyam.

„A Tengerpart“

január 1-én

VIII. évfolyamába

lépett.

Az évfordulóval együtt
„A TENGERPART“
 :: terjedelme kibővült ::

a mennyiben most négy oldalnál
 nagyobb terjedelemben — részben
 6, részben 8 oldalban — jelenik
 meg.

Naponta tárcát közlünk, távirati
 rovatunk kibővült és a közgazda-
 sági kérdésekkel az eddiginél is
 nagyobb mértékben foglalkozunk.

**A megnagyobbítás dacára Fiume
 legrégebbi magyar napilapjának
 előfizetési ára továbbra is a régi
 maradt.**

Egy évre	-----	K. 24.—
fél évre	-----	„ 12.—
negyedévre	-----	„ 6.—
egy óra	-----	„ 2.—

Tisztségviselők fél áron kapják „A TENGERPART“-ot.

□□□

Mutatványszámokat egy hétfőig ingyen küldünk.

Előfizetéseket posta és telefon útján is felvesz
„A TENGERPART“ kiadóhivatala Fiume,
 Vicolo dell' Ospedale Wurzer-ház 1. emelet.
 Telefon 229. sz. Postafiók 105. sz.

VIII. évfolyam.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART“ LAPIADÓ VÁLLALAT.

Mindennemű
 kézimunka,

valamint előnyomások, és
 elkezdett himzések, ugy-
 szinten női dísz tárgyak
 és női fejdiszkebből óriási
 választék.

Kérem áruim megtekintését minden vételkényszer nélkül.
 WEISZ és TARSA, FIUME, VIA ADAMICH (Európa-szállóép.)

UJ VÁSKERESKEDÉS!

Igen nagy választék mindenféle email
 és alumínium edényekben, kályhák,
 csövek, ablaküveg, petrolium és min-
 dennemű lakatos és asztalos szer-
 számokban. -- Jutányos árak.

MILLICH ROMUALDO
 PIAZZA DEL GIARDINO PUBBLICO

HAJELTÁVOLITÁS

hölgyeknek arc- és karról 5 perc alatt, fájdalom nélkül. Bá-
 mulatos eredmény. Vidékre szert pontos utasítással, diszkrétan
 küldök, csakis „Mirakle“ törvényesen védett és bejegyzett véd-
 jeggyel ellátott szer valódi. Arta matlanságot, eredményért
 jótállók, Párizsi kozmetikai kiállításon aranyéremmel kitüntetve

POLLÁK SAROLTA VI. T. Andrássy-ut
 38. szám, I. em.
 utánzóektól óvakodjon. 157-98. Fogad egész nap.

Botrich & Covi

Fiume, Via Ciotta 6-8. Telefon 858.

Automobil, benzin- és gázmotorok javító
 gyára.

Auto-Garage és bérletek.

Ferlan Giovanni

butorraktára

Via Ciotta 3 sz. alatt megnyílt.

Nagy készlet mindennemű
 szalón- és egyszerű butor-
 ban. Rézbutor. Kárpitos-
 műhely. - Asztalosműhely.
 Olcsó árak.

Aki önmagának, gyermekeinek és utódjainak bá-
 rája, siessen és iratkozzék be a temesvári

segély és biztosító egyesület

fiumei képviselőténél

Fiume, Via Governo 6. sz. Telefon 1135.

Ezen főképviseletnél fiu- és leánygyermek biz-
 tosíthatók, ugyintén férfiak önállósításra, leányok há-
 zasságra és bárki halálesetre biztosíthatja magát, havi
 csekély lefizetés ellenében, mely összeg még a legze-
 gényebb által is hozzáférhető.

Biztosítsa családját jövőjét.

Rendkívül hasznos kedvezmény, hogy a biztosítás
 határidejének letelte előtt kölcsönt is kaphat. Ez külö-
 nösen tisztéknek és államtisztviselőknek fontos.

Főtisztelő: Radonic Hylarion tuzlai metropo-
 lita, a Gazubin testvérek köszönetnyilvánítása folytán,
 akik 15 korona befizetése ellenében 2000 koronás biz-
 tosítási összeget kaptak, öt rokonát biztosította az
 egyesületnél

A főképviselet biztosít ezenkívül műhelyeket, há-
 zakat, templomokat, pénztárakat, aranyműves és ékszer-
 üzleteket, valamint betörés és lopás ellen.

Minden felvilágosítással szolgál és beiratásokat
 eszközöl az egyesület fiumei főképviselete

Marjanovich György

Via Governo 6. sz. Telefon sz. 1135.

Főképviselő: Fiume, Horvátország, a tengerpart,
 Dalmácia, Hercegovina, Isztria és Ausztria részére.

„M-i-t?“ — Papa megengedte! Hisz' valódi JACOBI
 féle Antinicotin-cigarettafüvegyek fadobozban!

Vigyázzon! Csakis a „JACOBI“ jellel valódi!
 Minden fadoboz érdekes Röntgen-képeket tartalmaz

BALATON VENDÉGLŐ

FIUME VIA POMERIO 26

Kitűnő konyha. Hamisítatlan borok

Havi előfizetések olcsón elvállaltatnak.

A farsang ideje alatt reggel 5 órától babléves
 káposztaleves s többféle villásreggeli kapható.
 MANDL EDE vendégfogadó

**Szlovákiai
 sósvir**

CZUKORBETEGSÉG ELLEN
 speciális gyógyvíz.
 KÖHÖGÉST, REKÉDSÉGET, IDÜLT GYOMOR ÉS
 HUGYSZÉRVI BAJOKAT
 GYÖKERÉSEN GYÓGYÍT.

Főraktár: Stenczl és Fritsch cégnél
 Fiume. Telefon 944. szám.

Megnyílt a

„Mercur“ Drogheria

FIUME

Via Pomerio 758. szám alatt.

Uj cselédközvetítő

iroda nyílt meg az Andrássy-
 utca és Remai-utca 4. számú
 ház sarkán.

Szives megbízásokat kér

Telef. 12-69.

Bratusa Károly

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesítem a
 m. t. hölgyközönséget, hogy
 az eddigi Via Governo 9.
 sz. alatti fűző üzletemet a

Via Molo 2. sz. alá
 helyeztem át. Dus választé-
 téku raktár mindentféle fű-
 zőkben 4 koronától a leg-
 drágább kivitelig.

Szives látogatást kér
 tisztelettel Morgenstern Viktoria
 első fiumei fűzőszálla

HOST M.

UJ DROGÉRIÁJA
„ALLA CONVENIENZA“

Via Volosca 38. — FIUME — Via Volosca 38.

Nagy raktár az összes droghua
 cikkekben u. m. ásványvizek, sebé-
 szeti cikkek, festékek, ecsetek, illat-
 szerek a legolcsóbb árakon.

NYOMATOTT CHILKO JÓZSEF „MERCUR“ NYOMDÁJÁBAN FIUME